

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON DAVLAT JAHON TILLARI UNIVERSITETI

PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA KAFEDRASI

**“KASBIY MULOQOTDA CHET TILI:
MADANIYAT, PSIXOLOGIYA, TA'LIM”
mavzusidagi
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ONLAYN
KONFERENSIYASI MATERIALLARI
TO`PLAMI**

2022-yil 24-may, Toshkent

Toshkent-2022

Tashkent-2022

Ташкент-2022

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON DAVLAT JAHON TILLARI UNIVERSITETI

PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA KAFEDRASI

**“KASBIY MULOQOTDA CHET TILI:
MADANIYAT, PSIXOLOGIYA, TA'LIM”**

mavzusidagi

**RESPUBLIKA ILMIIY-AMALIIY ONLAYN
KONFERENSIYASI MATERIALLARI
TO`PLAMI**

2022-yil 24-may, Toshkent

Toshkent-2022

Tashkent-2022

Ташкент-2022

МУНДАРИЖА

Кириш			
1.	<i>Azizov Ulug'bek Botirovich</i>	XORIJY TILLARNI O'RGANISHNING DOLZARB MASALALARI	3
2.	<i>Kulmatov Bahrom Gulyamovich</i>	ТОИФАЛАШ ЖАДВАЛИ МЕТОДИ АСОСИДА ГЕОГРАФИК ОБЪЕКТЛАРГА ОИД ТЕРМИНЛАРНИ ЎҚИТИШ	4
3.	<i>Djo'raev Do'smurod Uralovich</i>	CHET TILLARDA GEOGRAFIK ATAMALARGA OID ELEKTRON LUG'AT YARATILISHINING KASBIY MULOQOT RIVOJDAGI TA'LIMYI AHAMIYATI	5
4.	<i>Shamsiev Uktam Baxriddinovich.</i>	BOLALARGA XORIJY TILLARNI O'RGATISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	7
5.	<i>Isaqlouva Nilufar Janikulovna</i>	GEOGRAFIK OB'YEKTLARGA OID TERMINLARNI O'QITISHDA O'QUV LOYIHA METODIDAN FOYDALANISH	10
1- SHO'BA. PSIXOLOGIYA VA PEDAGOGIKA FANI METODOLOGIK ASOSLARIGA INNOVATSION YONDASHUVLAR			12
6.	<i>Юсупова Хабиба Ирискуловна</i>	ИЖТИМОЙЛАШИШ ЖАРАЁНИДА МИЛЛАТЛАРАРО МУНОСАБАТНИНГ ПЕДАГОГИК-ПСИХОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ	18
7.	<i>Ўралова Одина Равшановна</i>	МАЪНАВИЙ ТАРБИЯ – МУҲИМ ИЖТИМОЙ ЗАРУРАТ	19
8.	<i>Pardayeva K.U.</i>	XALQ PEDAGOGIKASIDA AXLOQIY TARBIYA VA UNING MAZMUNI	22
9.	<i>Мукумова Феруза Худайкуловна.</i>	ОСНОВНЫЕ КРИТЕРИИ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ К УЧЕБНОМУ ПРОЦЕССУ	24
10.	<i>Абдувалиева Дилсора Нодиржон қизи</i>	БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ ИНТЕЛЛЕКТУАЛ- ИЖДИЙ КОМПЕТЕНТЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН ФЙДАЛАНИЛАДИГАН ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВЛАР	28
11.	<i>Юнусова Д. М.</i>	ТИББИЁТ СОҲАСИГА ОИД ТЕРМИНЛАРНИ ЎҚИТИШДА КЕЙСЛАРДАН ФЙДАЛАНИШ	29
12.	<i>Юнусова Д. М.</i>	ЎҚУВ ЛОЙИХА МЕТОДИ АСОСИДА ТИББИЙ ТЕРМИНОЛОГИЯНИ ЎҚИТИШ ХУСУСИЯТЛАРИ	32
13.	<i>Shoxida Axmedova</i>	TA'LIM VA TARBIYA BIRLIGIDA O'QITUVCHI YETAKCHILIGI	34
14.	<i>Акбарова Сайёра Шухратовна</i>	"ФОРСАЙТ ТЕХНОЛОГИЯСИ" ВА УНИ ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМДА ТАДБИҚ ЭТИШНИНГ АҲАМИЯТИ	35
15.	<i>Махмудова Феруза Халилжановна</i>	ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМДА ИНТЕГРАТИВ ЁВ АСОСИДА ЎҚИТИШНИНГ АҲАМИЯТИ	38
16.	<i>Ҳамзаев Ҳақназар Ҳўшмирзаевич. Юнусов Дилшод Рахматович</i>	БОШЛАНҒИЧ СИНФ МАТЕМАТИКА ДАРСЛАРИДА ИНТЕГРАТИВ ЁНДАШУВНИНГ САМАРАДОРЛИГИ	40
17.	<i>Хидайходжаева Х. Мирзалиева М.М., Пиралиев О.К.</i>	ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В РАМКАХ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ	42
18.	<i>З.Рашидова.</i>	ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ПСИХОЛОГ ХИЗМАТИ	44
19.	<i>Ш.Ч.Турсунов</i>	ИССИҚЛИК ТЕХНИКАСИ ФАНИНИ ЎҚИТИШДА ФАНЛАРАРО БОҒЛАНИШ	46
20.	<i>Latipova Sabina Bozorov A.</i>	INSON SHAXSINING PSIXIK RIVOJLANISHIDA PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK OMILLARNING BEVOSITA TA'SIRI VA AHAMIYATI	47
21.	<i>Рузикулова Нигора Шухратовна</i>	STEAM ЁНДАШУВ АСОСИДА ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КОМПЕТЕНТЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	49
22.	<i>Гуламов Жасур Баходирович</i>	ТАЛАБАЛАРДА МАСЪУЛИЯТ КЎНИКМАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК КОНЦЕПТУАЛ МОҲИЯТИ	51
23.	<i>М. М.Мирхамидова</i>	ЎЗБЕК ВА ЯПОН ХАЛҚЛАРИНИНГ ДОНИШМАНДЛАРИ ФИКРЛАРИ АСОСИДА ТАҲЛИЛ ҚИЛИНГАН БОЛА ТАРБИЯСИ БОРАСИДАГИ ЎХШАШ ЖИХАТЛАРИ	54
24.	<i>G. R.Ishboboyeva</i>	O'SMIRLIK DAVRIDA EMOTSIONAL HOLATLARNI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARINING PSIXOLOGIK SHAKLLANISHI	56
2- SHO'BA.. KASBIY MULOQOTDA CHET TILLARNI O'RGANISH MASALALARI			
25.	<i>А.К.Шамшетова</i>	БОЛАЛАРГА ЧЕТ ТИЛЛАРИНИ ЎРГАТИШНИНГ ПСИХОЛОГИК ЁНДАШУВИ ВА МЕТОДИК УСУЛЛАР	59
26.	<i>Малоҳат Саипова</i>	МАЪНАВИЙ ТАРБИЯДА МИЛЛИЙ ВА ДИНИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ УЙҒУНЛИГИ: МЕҲНАТ МИГРАЦИЯСИНИНГ ТАЪСИРИ МАСАЛАЛАРИ	61
27.	<i>Мелибаева Рузахон Насировна</i>	КЛИНИК АМАЛИЁТДА ПСИХОЛОГИК ДИАГНОСТИКАНИНГ АҲАМИЯТИ	63
28.	<i>Акратова Ф.А.</i>	PROFESSIONAL FAOLIYATDA BILISH JARAYONLARINING O'RNI	65
29.	<i>Гулямова Мавлуда Хамитовна Рустамова Сафина Сайдулло қизи</i>	ЧЕТ ТИЛИГА ЎҚИТИШДА КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯНИНГ АҲАМИЯТИ	67
30.	<i>N.M.Djampulatova</i>	CHET TILLARINI O'QITISHDA LINGVOKOUCHING	69

31.	<i>Gulchekhra Sharipovna Khazratova.</i>	THE ROLE OF INTERCULTURAL DIVERSITY LEARNING FOREIGN LANGUAGES	72
32.	<i>Жўраева С.Н.</i>	ХОРИЖИЙ ТИЛ ЎҚИТУВЧИНИНГ КАСБИЙ ПСИХОЛОГИК ЙўНАЛГАНЛИГИ	74
33.	<i>Фуломова Дилдора Шоирова –</i>	МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТАШКИЛОТИДА БОЛАНИ МАКТАБДА ЎҚИШИГА АҚЛИЙ ТАЙЁРЛАШ	76
34.	<i>Шухрат Самтаров</i>	АСПЕКТЫ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ВОПРОСОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В РЯДЕ СТРАН	77
35.	<i>Husanova Shohsanam Erkinovna Umirzoqova Zarinabonu Ulug'bek qizi</i>	THE PROBLEM OF POLYSEMY IN MODERN ENGLISH	80
36.	<i>Abdullayeva Sanobar Hamzayevna</i>	COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PRAGMATIC EFFECT OF PHRASEOLOGICAL UNITS IN ENGLISH AND UZBEK.	81
37.	<i>Хо'жаахматова Qunduz Baxtiyor qizi</i>	TIBBVIYOT OLIYGOHLARIDA INGLIZ TILINI O'QITISHNING LINGVODIDAKTIK XUSUSIYATLARI	83
38.	<i>Бозоров А.А.</i>	ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА ЧЕТ ТИЛЛАРИНИ ЎРГАНИШДА УСТОЗ-ШОГИРД МУНОСАБАТЛАРИНИНГ ЎРНИ	86
39.	<i>Eshankulova Irodaxon Avazxanovna. Axmetova Sevara Avazxanovna</i>	OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASHDA YOSHLARGA PSIXOLOGIK XIZMAT KO'RSATISH.	87
40.	<i>Кулиев Ё.К.</i>	ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ САМОРАЗВИТИЯ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.	90
41.	<i>Сапаров Мурод Юлдашович</i>	КОМИЛЬНСОН ТАРБИЯСИ ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИНИНГ ПСИХОЛОГИК ЖИХАТЛАРИ	94
42.	<i>Elboyeva Madina Botirovna</i>	KICHIK YOSHDA GI BOLALARGA INGLIZ TILINI O'RGATISHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH	97
43.	<i>Қодиров Мақсудбек Махмуджон ўғли</i>	ЭШИТИШДА НУҚСОНИ БўЛГАН БОЛАЛАРНИ ЛАБДАН ЎҚИШГА ЎРГАТИШ БўЙИЧА КОРРЕКЦИОН ПЕДАГОГИК ИШ МАЗМУНИ	99
44.	<i>G.R.Ishboboyeva</i>	O'SMIRLARNING INTELEKTUAL SALONIYATINI RIVOJLANISHIDA QOBILIYAT VA ISTEODODNING O'RNI	101
3- SHO'VA. PSIXOLOGIYA FANLARINI O'QITISHIDA XORIJ TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI			
45.	<i>Қораева Юлдуз Хушбоқовна,</i>	ЭГОИЗМ - МОТИВАЦИОН ХОЛАТ СИФАТИДА	104
46.	<i>Abdullaeva R.M</i>	MUTAXASSISLAR TAYYORLASHDA MULOQOT XUSUSIYATLARINI BILISHNING AHAMIYATI	106
47.	<i>Байтураева Н.А.,</i>	БўЛАЖАК БОШЛАНГИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ ИЖОДИЙ КОМПЕТЕНТЛИГИНИ ОШИРИШДА МОТИВАЦИЈАНИНГ ЎРНИ	108
48.	<i>Файзиева М.Х.,</i>	ПСИХОЛОГИК ХИМОЯ ЗАМОНАВИЙ ЖАМИЯТДА ШАХС ҚАДРИЯТЛАР ТИЗИМИНИНГ ОМИЛИ СИФАТИДА	109
49.	<i>Abdumalikova T.</i>	TALABALARDA ORZU, MAQSAD, MOTIVASIYA, MA'SULIYATLI XUSUSIYATLARNING PSIXOLOGIK JIHATLARI	111
50.	<i>Баратова Махбуба Мубинжановна,</i>	ПСИХОЛОГИЯ РЕЛИГИОЗНЫХ УБЕЖДЕНИЙ КАК ДЕТЕРМИНАНТА СОЦИАЛЬНОГО СТАТУСА ЖЕНЩИН В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОГО МИРА	112
4 - SHO'VA. GLOBALLASHUV SHAROITIDA YOSHLAR MADANIYATI VA PSIXOLOGIYASI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR			
51.	<i>Бафаев Муҳиддин Мухаммадович Бафаева Вазира Муҳиддиновна.</i>	ГЛОБАЛЛАШУВ ЖАРАЁНИДА ШАХС ШАКЛЛАНИШИГА МАДАНИЯТНИНГ ТАЪСИРИ	115
52.	<i>Исамова Пакиза Шамсиевна</i>	ФОРМИРОВАНИЕ ТОЛЕРАНТНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ В ВУЗЕ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	118
53.	<i>Х.Каримов</i>	ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА ЁШЛАРДА ЮКСАК ТАРБИЯ КОМПЕТЕНЦИЈАЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ПСИХОЛОГИК ОМИЛ СИФАТИДА.	121
54.	<i>Полванова Дилрабо.,</i>	АХБОРОТ-ПСИХОЛОГИК ХАВФСИЗЛИК ТАҲДИД: БУЛЛИНГ ВА КИБЕРБУЛЛИНГ ҲОДИСАЛАРИНИНГ ПСИХОЛОГИК ТАВСИФИ	123
55.	<i>M.L.Aripova</i>	GLOBALLASHUV SHAROITIDA TALABALARDA AXBOROT XAVFSIZLIGI KO'NIKMLARINI SHAKLLANTIRISH	129
56.	<i>A.K.Shamshetova, Zoyirova Durdona.</i>	GLOBALLASHUV SHAROITIDA YOSHLAR MADANIYATI VA PSIXOLOGIYASI	132
57.	<i>Аскарова Гулрух Юсупова Умидабону</i>	ФОРМИРОВАНИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ	133
58.	<i>Ю.Х.Қораева</i>	ЎСМИРЛАРДА ЭГОИЗМ РИВОЖЛАНИШИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАРИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ	135
59.	<i>Аскарова Гулрух Мамурова Гулибону</i>	РАЗВИТИЕ ЛИЧНОСТИ В ОБРАЗОВАНИИ	137
60.	<i>Г.М.Қаландарова.</i>	КАСБИЙ МОТИВЛАРИНИНГ ИЖТИМОИЙ-ПСИХОЛОГИК	139

		ХУСУСИЯТЛАРИ	
61.	<i>Gofurova Odinakhon Dilrabo Tagaymuratovna Polvanova</i>	HOZIRGI KUNDA TA'LIM TIZIMIDAGI MUNOSABATLARDAGI PSIXOLOGIK MUAMMOLAR	142
62.	<i>A.M. Xolboev</i>	SHAXS TARBIYASIGA TURLI AXBOROT OQIMLARINING PSIXOLOGIK TA'SIRI.	143
63.	<i>Sharipova Makhbuba Durdona Khamidova</i>	THE USAGE OF SMARTPHONES IN CLASSES AS AN EDUCATIONAL VEHICLE	145
64.	<i>Шокирова Сарвиноз Ойбековна,</i>	ИННОВАЦИИ В ОБРАЗОВАНИИ, НЕОБХОДИМЫЕ ДЛЯ ТОГО, ЧТОБЫ ИДТИ В НОГУ С НОВОЙ ЭКОНОМИКОЙ: ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ	147
65.	<i>Sadriddinova Mohichehra Rustambek qizi</i>	DEPRESSIYADAN HALOS BO'LISHNING SAMARALI USULLARI.	149
66.	<i>G.R.Ishboboyeva</i>	O'SMIRLIK DAVRIDA MULOQOTNI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK TAVSIFI	151
67.	<i>Тураханова Дилдор Абидовна</i>	ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА ЁШЛАР МАДАНИЯТИ ВА ПСИХОЛОГИЯСИ: МУАММОЛАР ВА ИСТИҚБОЛЛАР	153
68.	<i>Пулатов Джавдат Абдужабборович</i>	ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАСИЛАРИДА МАЪНАВИЙ МАЪРИФИЙ ИШЛАРНИ БОШҚАРИШДА АХБОРОТ МОНИТОРИНГ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	156
69.	<i>Оқбўтаев Жамшид Йўлдошев</i>	ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ЎЗИНИ-ЎЗИ ТАРБИЯЛАШИ ПЕДАГОГИК МУАММО СИФАТИДА	159
70.	<i>Абдувалиева Дилноза Исмоиловна</i>	БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ КОММУНИКАТИВ-МЕТОДИК КОМПЕТЕНЦИЯЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	161
71.	<i>Акбарова Хуснога</i>	YANGI ASR AVLODINING INTERNETGA TOBELIK HOLATLARI HAMDA NOMOFØBIYA KASALLIGI	163
72.	<i>Turobova Durdona</i>	NOMOFØBIYA KASALLIGI HAMDA UNI YUZAGA KELTIRUVCHI OMILLAR	165
73.	<i>Erkinova Madina</i>	KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARGA XORIJIY TILNI O'RGATISHNING SAMARALI USULLARI	167
74.	<i>Iskandarova Kamola</i>	TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION YO'LLARI	169
75.	<i>Xakimova Durdona Alisherovna</i>	MAKTABGACHA YOSHIDAGI BOLALARNING AQLIY SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISHDA O'YIN ORQALI XORIJIY TIL O'RGATISH JABHALARI	170
76.	<i>Халилова Моҳинур</i>	РОЛЬ ИНСТИТУТОВ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА В ПРОЦЕССЕ МОДЕРНИЗАЦИИ УЗБЕКИСТАНА	173
77.	<i>Махмудова Нилуфар Муратовна</i>	ВЛИЯНИЕ СРЕДЫ НА СИСТЕМУ ВОСПИТАНИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ В РАЗВИТИИ РЕБЕНКА	176
78.	<i>Махмудова Нилуфар Муратовна</i>	ВЛИЯНИЕ НА ВОСПИТАНИЕ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ В СЕМЬЕ	178
79.	<i>Нафасов Фанишер Абдурашидович Бозорбоев Жуманазар Абдуғофур ўғли</i>	БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ КОГНИТИВ КОМПЕТЕНЦИЯСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БОСҚИЧЛАРИ	180

тинглаб тушуниш билан баҳоланишса, CEFR ушбу юқоридаги аспектлар билан биргаликда, ўқувчиларнинг грамматик салоҳиятларини ҳам баҳолайди.

Эндиликда, таълим муассасаларида хорижий тилларни ўқитиш борасида янгича, замонавий методлардан кенг кўламда фойдаланилмоқда. Ўқувчиларнинг дастлабки йилларида тил грамматикасидан сабоқ берилса, юқори синф босқичларида, дарс машғулоти мулоқот компетенциясига асосланиб ўқитилмоқда. Натижа эса, айтиш мумкин, глобаллашув жараёнида ёш авлод вакиллари тилни пухта эгаллаб, хорижийнинг нуфузли олийгоҳларида ўқиш ёки тажриба алмашиш ҳамда хорижий инвесторлар билан манфаатли шартномалар имзолаш сингари чексиз имкониятларни кўлга киритаётганликлари билан бизни қувонтирмоқда.

Хулоса ўрнида шуни эътироф этиш лозимки, қайси тилни мукамал тарзда ўзлаштиришни мақсад қилган бўлсак, аввало, грамматик қонун-қоидаларни ўрганиб, кейин ушбу билимимизга таянган ҳолда, мулоқот лаёқатини ҳам шакллантириш зарур. Ваҳоланки, чет тилини бугунги кун талабига мос равишда ўзлаштиришда – бир аспект иккинчи бир аспектни тақозо этади. Олим Паул Робертнинг фикрича, грамматика орқали чет тилида тўғри гапларни тузиш мумкин. Агар биз инглиз тилида худди тил ташувчи (native speaker) лардай сўзлашсак демак, биз ўзимиз учун инглиз тили грамматикасини яратган бўламиз.⁶

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Course on foreign language teaching methodology. Lectures. Gulistan state university. 2017.
2. Жамол Жалолов. Чет тилини ўқитиш методикаси. Т.: “Ўқитувчи” 1996.
3. Jack C. Richards and Theodore S. Rodgers. Approaches and Methods in Language Teaching. Second Edition. Cambridge Books online. Cambridge University Press, 2016.
4. Roberts Paul. English sentences. New York, 1962.

CHET TILLARINI O'QITISHDA LINGVOKOUCHING

N.M.Djampulatova
TTA “O'zbek va xorijiy tillar”
kafedra o'qituvchisi

Annotatsiya. Maqolada chet tillarini o'qitishning yangi eksperimental usuli, ya'ni "Lingvokouching" ko'rib chiqiladi, unga ta'rif beriladi, uning o'ziga xos xususiyatlari ko'rib chiqiladi, asosiy tamoyillari tavsiflanadi va chet tillarini o'qitish amaliyotida qo'llanilishi asoslanadi. Shuningdek talabalarga til o'rganish uchun motivatsiya berish usullari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: murabbiylik, til bo'yicha kouching, samarali o'rganish strategiyalari, hamkorlik, chet tillarini o'rgatish usullari, ingliz tilini chet tili sifatida.

Аннотация. В статье рассматривается новый экспериментальный метод обучения иностранным языкам, а именно «Лингвокоучинг», описывается его, обсуждаются его особенности, описываются основные принципы и вносится вклад в практику обучения иностранным языкам на основе. Также будут рассмотрены методы мотивации учащихся к изучению языка.

Ключевые слова: коучинг, языковой коучинг, эффективные стратегии обучения, сотрудничество, методы обучения иностранному языку, английский язык как иностранный.

Annotation. The article discusses a new experimental method of teaching foreign languages, namely "Lingvokouching", describes it, discusses its specific features, describes the basic principles and contributes to the practice of teaching foreign languages. based on Methods of motivating students to learn a language will also be considered.

Keywords: coaching, language coaching, effective learning strategies, collaboration, foreign language teaching methods, English as a foreign language

Kouching insonning potentsialini ochish usuli sifatida mavjud bo'lib, ko'p mamlakatlarda o'z samaradorligini isbotladi. Chet tillarini o'rgatish bo'yicha mutaxassis (murabbiy - chet tili o'qituvchisi) va talaba o'rtasidagi hamkorlik ya'ni talaba qo'yilgan maqsadga erishgunga qadar kouchning qo'llab quvvatlashidir.

Treningning an'anaviy shakllaridan asosiy farqi - talabaning ichki salohiyatiga e'tibor qaratishdir. An'anaviy o'quv jarayonidan farqli o'laroq, bu yondashuv o'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlikni o'z ichiga oladi, bu munosabatlarning ma'lum bir ierarxiyasini tashkil etadi.

Kouching jarayonida qo'yilgan vazifaga erishish uchun ichki resursni izlash maqsadida, ta'lim oluvchidan ochiq savollardan (nima? qanday? nima uchun?) foydalanishni nazarda tutiladi. O'qituvchi-murabbiy talabaga nima qilish kerakligini aytmaydi, lekin evristik savollar berish orqali o'quvchiga o'quv topshiriqlarini bajarish zaruriyatiga kelishiga imkon beradi. Bundan tashqari, bunday individual yondashuv talabaning maqsadga erishish uchun allaqachon mavjud ish strategiyalarini aniqlashga qaratilgan. Misol uchun, talaba ilgari boshqa chet tilini o'rganish uchun kartalar bilan yangi so'zlarni yodlash usulidan foydalangan bo'lishi mumkin. Agar texnika rejalashtirilganidan oldin natijaga olib kelgan bo'lsa, uni yana ishlatish tavsiya etiladi.

An'anaviy o'qitish usullaridan farqli o'laroq, o'qituvchi oldindan tayyorlangan dars rejasiga ega va o'qituvchi dars rejaga mos kelishi uchun ortiqcha narsalarni "kesib qo'yishga" majbur bo'ladi, bu esa talabaning ijodiy qobiliyatini qat'iy dars rejasi bilan cheklaydi. Til bo'yicha kouching darsi juda moslashuvchan va talabaning allaqachon mavjud tajribasi bilan belgilanadi. Bu yondashuv talabaning individual imkoniyatlarini ham hisobga oladi, ba'zan o'quvchida yoqimsiz his-tuyg'ularni keltirib chiqaradigan va o'quvchiga ko'proq yoqimli bo'lgan boshqalar bilan almashtiriladigan vazifalardan qochadi. Shunday qilib, faqat yakuniy maqsad qat'iy belgilangan bo'lib qoladi va unga erishish yo'llari sezilarli darajada farq qilishi mumkin. Shuningdek, to'rtta nutqiy kompetensiya o'rtasidagi muvozanatni saqlash muhimdir: ikkita passiv - yozma nutqni tushunish va nutqni tinglash va ikkita faol - gapirish va yozish.

Tilni o'rgatish texnikasida tilni o'rgatish metodi yordamida dars o'tishda o'qituvchi qo'llayotgan usullar haqida iloji boricha talabaga ko'proq ma'lumot berish maqsadga muvofiqdir. Bu talaba tomonidan sheriklik munosabatlarining shakllanishiga yordam beradi.

Nutq kompetensiyalarining to'rt turi o'rtasidagi muvozanatni saqlash muhimligini tasdiqlash uchun, shuningdek, ushbu kompetensiyalarga egalik darajasini samarali tahlil qilish uchun siz, masalan, "g'ildirak" vositasidan foydalanishingiz mumkin, unga ko'ra doira teng to'rt qismga bo'linadi. Talabadan ma'lum bir malakaga egalik darajasini baholash taklif etiladi. Segmentlarni ulashda raqam olinadi, so'ngra uning qanchalik aylanaga o'xshab ko'rinishi va "bunday g'ildirak qanday yurishi" baholanadi. Keyin tilning umumiy darajasini oshirish uchun eng "zaif" kompetensiyalarni ajratib ko'rsatish va ular ustida ishlash taklif etiladi. Talabadan tez natijaga erishadigan beshta oddiy harakat ro'yxatini tuzish so'raladi va talaba bu harakatlarni bajarish uchun vaqt ajratiladi.

Bunday sodda va vizual usul kouch, o'z-o'zini rivojlantirish bo'yicha murabbiy Pol J. Mayer vosita murabbiylikda keng qo'llaniladi, lekin u tilni o'rganishda ham foydali bo'lishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, tilni o'rgatish bo'yicha o'qitishning aksariyat usullari va shakllari talabaning aniq maqsadi bilan belgilanadi. Gap shundaki, chet tilini o'rganishdan umidsizlik hissi, qoida tariqasida, noto'g'ri belgilangan maqsad bilan bog'liq. "Chet tilini o'rganish" ning eng keng tarqalgan maqsadi juda mavhum, o'ziga xos bo'lmagan va shuning uchun taraqqiyotni o'lchash va sezish qiyin, buning natijasida talaba tezda motivatsiyani yo'qotadi. Faqat aniq nutq kompetensiyalari o'lchanadi: gapirish, yozish, o'qish, tinglash. Dastlabki bosqichda to'rtta kompetensiyadan qaysi biri talaba uchun haqiqatan ham zarurligini aniqlash eng samarali bo'ladi, qaysi kompetensiyani rivojlantirish unga sarflangan sa'y-harakatlardan maksimal darajada qoniqish hissini keltiradi. Baholash mezonining yo'qligi va maqsadni noto'g'ri qo'yish talabaning grammatika

ustida qattiq ishlashi va yozma mashqlarni bajarishi va chet tilida gapirishga harakat qilganda, u hech narsa aytolmasligiga olib kelishi mumkin. Bu umidsizlikka olib keladi va natijada tilni o'rganishga bo'lgan qiziqishni yo'qotishi mumkin. Shuning uchun boshlang'ich bosqichda murabbiy-o'qituvchi ochiq savollar yordamida o'quvchining maqsadini aniqlaydi va uni yozma ravishda aniqlaydi.

Lingvo kouchingda maqsadni belgilash texnikasi

Maqsad qo'yish uchun SMARTER texnikasidan foydalanish yaxshidir (inglizcha smart / smarter- aqlli / aqlli). Birinchi marta 1965 yilda bu atama o'z ishida Pol J. Mayer tomonidan ishlatilgan [2]. Bugungi kunda maqsadlarni belgilash uchun yanada samarali vositani tasavvur qilish qiyin. SMARTER — mnemonik qisqartma bo'lib, quyidagi ma'noni bildiradi:

S (ingliz tilida specific- o'ziga xos, maxsus) - dastlab maqsadni eng aniq shakllantirish muhim (masalan, keyingi dars uchun 20 ta yangi so'zni o'rganing).

M (ingliz tilidan measurable- o'lchanadigan) - bu maqsad aniq nima bilan o'lchanishi, unga erishish darajalari qanday ekanligini tushunish, bu natijani yanada tabaqalashtirilgan baholash imkonini beradi. Masalan, keyingi darsga qadar 20 ta so'zni yoddan o'rganish maqsadi bor edi, mos ravishda atigi 19 ta so'z o'rganilsa, bajarilish foizini hisoblash mumkin bo'ladi va maqsadga erishilmagan deb hisoblanmaydi.

A (inglizchadan attainable - erishish mumkin) - talaba nazarida maqsadga erishish mumkin bo'lib ko'rinishi juda muhim, shu bilan birga u avvalgi barcha maqsadlarga qaraganda biroz qiyinroq bo'lishi kerak. Misol uchun, agar talaba har doim keyingi dars uchun 15 ta yangi so'zni yodlab olgan bo'lsa, so'zlar sonini 20 taga ko'paytirish juda muhim bo'lgan vazifadir.

R (ingliz tilidan relevant - tegishli) - ma'lum bir vazifani amalga oshirish haqiqatan ham istalgan maqsadga olib keladimi yoki yo'qligini tekshirish kerak. Misol uchun, agar chet ellik talaba o'zbek tilida og'zaki nutq ko'nikmalarini o'rganisgni asosiy maqsad qilib qo'ygan bo'lsa, unda o'zbek tilida taqdimot yozish vazifasi uni maqsadga erishishga yaqinlashtiradi, ammo matnni qayta aytib berish uslubi ko'proq mos keladi va maqsadga mivofiq bo'ladi.

T (inglizcha time bound – vaqtda cheklangan) - ma'lum bir maqsadga erishiladigan vaqtni aniq aniqlash va belgilash kerak. O'zbekiston universitetlari sharoitida ushbu sanani imtihon yoki test, shuningdek, oraliq test bilan bog'lash mantiqan to'g'ri keladi.

E (ingliz tilidan evaluated- baholangan) - maqsadlaringizni muntazam ravishda baholash muhimdir. Bilaks hech qanday maqsad doimiy emas, eng muhimi, ularning muvofiqligini baholashning moslashuvchanligi va muntazamligi.

R (ingliz tilidan reviewed - ko'rib chiqilgan) - maqsadlar yoki vazifalarni, shuningdek, ularga erishish strategiyalarini o'zgartirish muhimdir. Misol uchun, bir muncha vaqt o'tgach, olti oy ichida og'zaki til malakasining ma'lum darajasga erishilmagan bo'lsa, o'qitish strategiyasini ham, maqsadning o'zini ham qayta ko'rib chiqish kerak.

"Lingvokouching" yondashuvi talabaning hayotiga har tomonlama muvozanatli yondashuvni o'z ichiga oladi, shuning uchun birinchi navbatda tugash sanasini muhokama qilish va darslarning intensivligi darajasi va uy vazifasini kelishib olish kerak. Talabaning o'zi qanchalik ko'p harakat qilsa, muvaffaqiyat shunchalik sezilarli ekanligini tushunishi muhimdir.

Maqsad aniqlashtirilgandan va SMARTER modeliga muvofiq tavsiflangandan so'ng, shuningdek, maqsadni qayta baholashga imkon beradigan mashqlarning bir qismi bajarilgandan so'ng, siz GROW maqsadiga erishish metodologiyasidan foydalanishingiz mumkin (ingliz tilidan grow - o'sish). Hozirda ustozlar, kouchlar orasida keng tarqalgan bu uslub birinchi marta 1980 yilda Buyuk Britaniyada ishlab chiqilgan [3, p. 24]. GROW, shuningdek, mnemonik qisqartma bo'lib, u quyidagilarni anglatadi:

G (inglizcha goal - maqsad) - maqsadni aniqlash (yuqorida SMARTER bo'yicha maqsadni aniqlash usuliga qarang).

R (ingliz tilidan reality – reallik) - talabaning hozirgi sharoitda maqsaddan qanchalik uzoqda ekanligini aniqlash.

O (ingliz tilidan. obstacles - to'siqlar) - maqsadga erishishga to'siqlik qiladigan to'siqlarning tavsifi.

W (inglizcha way forward - keyingi qadamlar, harakat rejasi) - mavjud to'siqlarni bartaraf etish bo'yicha harakat rejasini ishlab chiqish.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, til bo'yicha kouching murabbiy (maslahatchi, trener) tomonidan chet tilini interfaol muloqot shaklida individual o'qitish usuli sifatida, ayniqsa o'rganishning dastlabki bosqichida o'qitishning ancha samarali usuli hisoblanadi. Shuningdek, ingliz tilini chet tili sifatida o'rganish bo'yicha mini-guruhlarda ushbu usuldan foydalanish istiqbolli ko'rinadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati.

1. Passmore J. Murabbiylikdagi mukammallik: Sanoat bo'yicha qo'llanma. London: Kogan sahifa nashriyoti. - 2006. - 306 b.
2. Bitner, T. Sizning g'ildirakingiz qanday ko'rinishga ega. - 2015. [Elektron resurs]. URL: <https://www.icfaustin.org/Resources/Documents/Wheel%20of%20Life%20Article%20for%20Coaches%20Week.pdf> (Kirish 14/09/2019).
3. Renton J. Kaoching va murabbiylik: ular nima va ulardan qanday qilib maksimal darajada foydalanish mumkin. - Nyu-York: Bloomberg Press. - 2009. - 326 b.
4. Passmore J. Murabbiylikdagi mukammallik: Sanoat bo'yicha qo'llanma. London: Kogan sahifa nashriyoti. - 2006. - 306 b.
5. Downey M. Samarali murabbiylik: murabbiylik murabbiyi darslari: ish jarayonida xodimlarni o'qitish va rivojlantirish orqali tashkilotni rivojlantirish texnologiyalari. - M.: "Yaxshi kitob" nashriyoti, 2013. - 279 b.
6. Eremina N.V., Kabanova O.V., Terexova G.V. Nolingvistik mutaxassisliklar talabalarini lingvokommunikativ tayyorlash tajribasi. // Orenburg davlat universiteti. - 2015. - No 2. Orenburg: Universitet nashriyoti. - S. 47-53.

THE ROLE OF INTERCULTURAL DIVERSITY LEARNING FOREIGN LANGUAGES

Gulchekhra Sharipovna Khazratova. UzSWLU. Senior teacher.

Annotation. This article explores the differences between countries that speak the same English but have different cultures. And to explain to students the cultural diversity of the countries. According to the countries' location there are some significant differences among the countries. For example among the English speaking countries, India is the most long-term-oriented culture, pragmatically adapting traditions when conditions change, and they have high persistence in achieving results.

Keywords: Sociocultural competence, intercultural competence, active forms learning, cultural features, situational context, interlocutors, cultural ties, communicants

Formation of intercultural communicative competence of specialists, that is, the accumulation of practical skills and abilities that ensure the development of an individual's ethnocultural susceptibility, his ability to correctly interpret specific manifestations of communicative behavior in various ethnic cultures is one of the main tasks facing the teacher of the postgraduate education system. A sufficient level of communicative competence will allow communication in most situations that arise during a stay in the country of the language being studied. Students will be able to adequately realize the communicative intention through dialogic and monologue statements in sufficient familiar topics. Sociocultural competence implies knowledge of national and cultural features of social and speech behavior of native speakers: their customs, ethics, social stereotypes, history and culture of the country, as well as the ability to carry out their speech behavior in accordance with them. "Sociocultural needs are not always fulfilled by globally available solutions created by people from different locations with different mindsets. As such, discrete contexts are